

се отнесатъ авитуръ и кулувросъ“. Както вижда читателятъ, тукъ се забѣлѣзва сжщественна разлика между изложеното отъ насъ по отношението комитатитѣ и туй отъ професора В. Златарски, съ което ний и не можемъ да се съгласимъ, слѣдъ като по-горѣ имахме случай да посочимъ на нѣкои слѣди отъ военно-административното дѣленне на старото ни ханство. Даже исказахме мнѣние въ нѣкои случаи доста опрѣдѣлено и относително прѣдставкитѣ. При туй нека прибавимъ тукъ, че ний не можемъ да считаме богатира за длѣжностъ, защото въ камения надписъ отъ Шуменъ стои: *Джена богатиръ боляринъ кулубъръ*. Боляри-пътъ Джена неможелъ да има едноврѣменно двѣ длѣжности, т. е. богатирската и кулубърската. Тукъ трѣбва да приемемъ, че титлата богатиръ е била само почетна. Подиръ става дума за *кав-кантъ*; той изглежда като че ли е билъ исклучително воененъ съновникъ. И кав-канитѣ сж били прѣдводители на войски. Въ езическата епоха имаме Избулъ кав-канъ, а прѣзъ християнската — Дометиянъ кав-канъ. Кав-канътъ заемалъ висша власть въ държавата; той билъ велможъ и съвѣтникъ на великия канъ — анир династис ке симпаредрос. — Освѣнъ туй намираме и титла *миникътъ*, той е билъ първиятъ отъ коняритѣ, (хипокомос) срѣща се и формата *имникъ* у К. Багрянородни. Други титли сж: *копанъ абитуръ* и *кулубъръ*. Въ надписитѣ намираме Окоръс... *копанъ* и *Джена богатуръ боляринъ кулубъръ*. Що се отнася до *кулубъръ* или *колубъръ* учениитѣ мислятъ, че е изразявала титла или мѣсто въ войската; сравняватъ я съ турската *qolaghuz*, отгдѣто една сѣверно-турска дилектична форма *qolabur*, *qolobur*, която означава пжтеноказателъ, съ прѣминаване на *gh* въ *b* и на *z* въ *r*. При това въ надписитѣ се срѣщатъ още думитѣ „трентос. антропос“ (храненъ чловѣкъ). Едни отъ учениитѣ додоха до заключение, че тѣ иматъ значение на *Gefolgsleute*, т. е., че сж принадлежали къмъ свитата на хана; други пъкъ твърдятъ, че лицата, чиито имена се споменуватъ въ занимающитѣ ни надгробни паметници, сж принадлежали къмъ военната аристокрация на българския ханъ и сж били негови комити и въ сжщото врѣме васали. А третъ пъкъ твърди че тоя изразъ ималъ значение на „прѣданъ човѣкъ“ „вѣренъ служителъ“. Нъ като вземемъ въ съображение тогавашната българска политическа наредба, въ която е билъ проникнатъ принципътъ на дружинния строй, сме наклонни да приемемъ, че въ изражението, „храненъ